

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการ คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

A Program Evaluation of Workshops Provided for the Secretaries of the Internal Education Quality Assessment Committees at the Curriculum Level in Kasetsart University

ธเนศ ดาวรุ่งโรจน์^{1*} จตุรงค์ ตันนุกูล¹ สุรีย์ วงศ์อภินิษฐ์¹ และ กนกวรรณ นาควารี¹
Thanate Daorungroj^{1*}, Jaturong Tunnukul¹, Suree Wong-akanit¹ and Kanokwan Nakwaree¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้แบบจำลองและแนวคิดของเคิร์กแพทริก โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อประเมินด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ของผู้ทำหน้าที่เลขานุการเข้ารับการฝึกอบรม รุ่นที่ 1-2 จำนวน 167 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินด้านปฏิกิริยา แบบประเมินด้านพฤติกรรม แบบประเมินด้านผลลัพธ์ และแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านปฏิกิริยา ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย 1) ควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 2) ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน จะทำให้ได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น เพราะบรรยากาศการประเมินฯ ในแต่ละหลักสูตร พบปัญหาที่แตกต่างกันและวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ประสบการณ์เพิ่มขึ้น และเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ การฝึกอบรม เลขานุการ การประเมินคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research was to evaluate the workshops provided for the secretaries of internal education quality assessment committees at the curriculum level in Kasetsart University by using Kirkpatrick's model and concept. The evaluation was specifically aimed at the reactions, learning and behaviors of 167 secretaries participating in the 1st and 2nd workshops. The instruments composed of a form of reaction evaluation, a form of behavior evaluation and a test. The data were analyzed using arithmetic mean, standard evaluation, and t-test. The findings are as follows: the evaluation results of the reaction and behavior were found at the highest level and the results of the learning after the workshops are significantly ($p < 0.05$) higher than that before. Recommendations for the next training are as follows: 1) findings from this study should be taken to improve the workshops for the secretaries of internal education quality assessment committees at the curriculum level in Kasetsart University to be more in accord with the demands by the training

¹ สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900

¹ Office of Quality Assurance, Kasetsart University, Bangkok, 10900

*Corresponding author: e-mail: psdtnnd@ku.ac.th

Received: 6 May 2020, Accepted: 27 May 2020, Published: 16 June 2020

participants. 2) Some certain activities should be organized to encourage those secretaries who have passed the training to come back and meet one another again to share the experience as secretaries and to acknowledge related problems and obstacles for further improvement of the training.

Keywords: program evaluation, training, secretary, educational quality assessment

บทนำ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรเป็นประจำทุกปี ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและต้องมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ประกอบกับประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 กำหนดให้การประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

ดังนั้นเพื่อให้กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องมีทีมเลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรที่มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำนักงานประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562 เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการประเมินฯ ที่ถูกต้องตรงกันในการทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยทำหน้าที่ในการประสานงานทั้งก่อนการประเมินฯ ระหว่างการประเมินฯ และหลังการประเมินฯ รวมทั้งทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของส่วนงาน และการจัดทำงานรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กรอบการประเมินโครงการตามแบบจำลองและแนวคิดของ เคิร์กแพทริก (Donald et al., 2006) เพื่อประเมินด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นผลผลิตของการฝึกอบรม เพราะแนวคิดนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพเพียงใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการ และมีแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมโครงการนี้ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบ เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการสำรวจความคิดเห็นจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยประเมินด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้

ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ของผู้เข้าฝึกอบรม และใช้วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสะท้อนความคิดเห็นหลังจากฝึกอบรม

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วยผลการประเมินด้านปฏิกิริยา ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ผลการประเมินด้านพฤติกรรม และผลการประเมินด้านผลลัพธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและหรือปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับหลักสูตรของคณะที่สมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม รุ่นที่ 1-2 ระหว่างวันที่ 7 และ 10 มิถุนายน 2562 จำนวน 167 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบประเมินโครงการฝึกอบรมด้านปฏิกิริยา (ความพึงพอใจ) 2) แบบประเมินด้านพฤติกรรม 3) แบบประเมินด้านผลลัพธ์ ซึ่งแบบประเมินทั้ง 3 ด้าน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของ Cronbach แบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.936 4) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังการฝึกอบรม เป็นข้อสอบแบบถูกผิด จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) มีขั้นตอนการดำเนินการ คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ การประเมินด้านปฏิกิริยา การประเมินด้านพฤติกรรม และการประเมินด้านผลลัพธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมและรายด้าน 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินด้านการเรียนรู้ มีการวัดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่เลขานุการฯ ที่เข้ารับการฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test แบบ Dependent)

เกณฑ์ในการแปลความหมาย มีดังนี้ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00, 3.50-4.49, 2.50-3.49, 1.50-2.49 และ 1.00-1.49 หมายถึงระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (Best, 1977)

ในส่วนของคุณภาพเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสะท้อนความคิดเห็นของผู้ทำหน้าที่เลขานุการฯ ที่เข้ารับการอบรมหลังจากฝึกอบรม และนำข้อมูลที่ได้มาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเขียนเป็นข้อความเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถสรุปผลได้ 5 ประเด็น ดังนี้

1. รายละเอียดของผลการประเมินด้านปฏิกิริยา

ผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านปฏิกิริยา (ความพึงพอใจ) พบว่า ภาพรวมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562 มีความพึงพอใจ ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.58$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินการฝึกอบรม มีความพึงพอใจ ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.53$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ วิทยากรผู้ให้ความรู้ในการฝึกอบรม มีความพึงพอใจ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.54$) อยู่ในระดับมากที่สุด และเอกสารประกอบการฝึกอบรม (QR Code)

มีความพึงพอใจ ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.54$) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของสถานที่การจัดฝึกอบรมมีความพึงพอใจ ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.66$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 1)

2. รายละเอียดของผลการประเมินด้านการเรียนรู้

ผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านการเรียนรู้ พบว่า การทดสอบก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนน ($\mu = 9.08$, $\sigma = 1.85$) และการทดสอบหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยของคะแนน ($\mu = 11.60$, $\sigma = 2.06$) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า คะแนนสอบหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 2)

3. รายละเอียดของผลการประเมินด้านพฤติกรรม

ผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านพฤติกรรม พบว่า ภาพรวมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562 มีระดับพฤติกรรมหลังการฝึกอบรม ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.57$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีระดับพฤติกรรมมากที่สุด คือ ด้านการถ่ายทอดความรู้ ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.58$) อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีระดับพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ ด้านเทคนิค/ทักษะการประเมินฯ ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.56$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านปฏิกิริยา (N= 167)

รายการ	ผู้เข้ารับการฝึกอบรม		
	μ	σ	การแปลความหมาย
การดำเนินการฝึกอบรม	4.56	0.53	มากที่สุด
วิทยากรผู้ให้ความรู้ในการฝึกอบรม	4.52	0.54	มากที่สุด
เอกสารประกอบการฝึกอบรม (QR Code)	4.51	0.54	มากที่สุด
ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม	4.47	0.56	มาก
วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.42	0.64	มาก
สื่อ สดทศนุปรณ์	4.41	0.58	มาก
เนื้อหาการฝึกอบรม	4.31	0.64	มาก
ความเหมาะสมของสถานที่จัดฝึกอบรม	4.30	0.66	มาก
รวม	4.44	0.58	มาก

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ของคะแนนสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 (ระดับหลักสูตร) ของผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (N = 167)

รายการ	คะแนนเต็ม	ผู้เข้ารับการฝึกอบรม				
		μ	σ	t	df	Sig
ก่อนการอบรม	20	9.08	1.85	12.84*	166	0.00
หลังการอบรม	20	11.60	2.06			

*แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านพฤติกรรมหลังการฝึกอบรม (N = 167)

รายการ	ผู้เข้ารับการฝึกอบรม		
	μ	σ	การแปลความหมาย
ด้านการถ่ายทอดความรู้	4.44	0.58	มาก
ด้านเทคนิค/ทักษะการประเมินฯ	4.42	0.56	มาก
รวม	4.43	0.57	มาก

4. รายละเอียดของผลการประเมินด้านผลลัพธ์

ผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านผลลัพธ์ พบว่า ภาพรวมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562 ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.68$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.56$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การลดต้นทุนของการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.57$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การลดลงของปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.75$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านผลลัพธ์ (N=167)

รายการ	ผู้เข้ารับการฝึกอบรม		
	μ	σ	การแปลความหมาย
การเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ	4.60	0.56	มากที่สุด
การลดต้นทุนของการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ	4.59	0.57	มากที่สุด
การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานและเวลา	4.55	0.62	มากที่สุด
การลดลงของปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ	4.08	0.75	มาก
รวม	4.46	0.68	มาก

5. รายละเอียดของผลการสะท้อนความคิดเห็นหลังจากฝึกอบรม

ผู้เข้าฝึกอบรมได้สะท้อนความคิดเห็นหลังการฝึกอบรมต่อโครงการฯ ดังนี้ 1) ด้านวิทยากร วิทยากรเปิดโอกาสให้ซักถามได้อย่างเต็มที่ และวิทยากรควรบรรยายให้กระชับและตรงประเด็น 2) ด้านรูปแบบ/วิธีการจัดฝึกอบรม ควรปรับรูปแบบหรือเทคนิคหรือกิจกรรมในการฝึกอบรมให้น่าสนใจมากขึ้น ซึ่งประเด็นที่สำคัญที่มีการเปลี่ยนแปลง ควรจัดจำนวนกลุ่มผู้เข้าฝึกอบรมให้น้อยกว่านี้ ควรเน้นการฝึกปฏิบัติ (workshop) ให้มากขึ้น 3) เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีมากเกินไป ควรเพิ่มจำนวนวันฝึกอบรม เป็น 2 วัน 4) ด้านการบริหารจัดการห้องฝึกอบรมมีขนาดเล็กทำให้ต้องนั่งเบียดกัน จอรับภาพภายในห้องมีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าอบรม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ผลการประเมินด้านปฏิกิริยา และผลการประเมินด้านพฤติกรรม มีระดับพฤติกรรมหลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่ามีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก ขณะที่ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน จะทำให้ได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น เพราะบรรยากาศการประเมินฯ ในแต่ละหลักสูตรพบปัญหาที่แตกต่างกันและวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ประสบการณ์เพิ่มขึ้น และเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. การประเมินด้านปฏิภิกิริยา พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายการที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินการฝึกอบรม รองลงมา คือ วิทยากรผู้ให้ความรู้ในการฝึกอบรม และ เอกสารประกอบการฝึกอบรม (QR Code) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในการดำเนินการจัดฝึกอบรม เพราะในการจัดฝึกอบรมทางผู้จัดโครงการฯ ได้มีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้าอบรมทุกคนได้ศึกษาล่วงหน้าผ่านระบบ QR Code วิทยากรเปิดโอกาสให้ซักถามได้ตลอดเวลา และเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำหน้าที่เป็นเลขานุการผู้ประเมินฯ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากวิทยากรและระหว่างผู้เข้ารับการอบรมด้วยตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร ซึ่งประโยชน์ของการฝึกอบรมนี้ มาจากการที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับข้อมูลและความรู้ใหม่ที่มีความสำคัญจากวิทยากร ซึ่งสอดคล้องกับ Wallace (1991) กล่าวว่า การเรียนรู้จะทำให้ครูเห็นแนวทางและเกิดการเรียนรู้ได้จากการฝึกปฏิบัติจริง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จริงจากวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และการฝึกอบรมที่ดีต้องสร้างแรงจูงใจทำให้เห็นความสำคัญของโครงการฝึกอบรมดังกล่าวว่ามีประโยชน์ และสอดคล้องกับ สุทธิณี และคณะ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการซ่อมเครื่องถ่ายเอกสารสำหรับช่างบริการ บริษัท ดิทีโต้ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่าผลการประเมินด้านปฏิภิกิริยา มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับ ธนศ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ผลการประเมินด้านปฏิภิกิริยา มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การประเมินด้านการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากก่อนการฝึกอบรมผู้เข้าอบรมมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่เข้ารับการอบรมน้อย เมื่อได้ทำการอบรมผ่านไปแล้ว ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า การฝึกอบรมในครั้งนี้ สามารถเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะนำไปใช้ในการในการทำหน้าที่เป็นเลขานุการผู้ประเมินฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญ (2547) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่เป็นระบบที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการปฏิบัติ และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลให้ดีขึ้น เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบในปัจจุบันและงานที่กำลังจะได้รับมอบหมายให้ทำในอนาคต และสอดคล้องกับ ธนศ และคณะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แบบจำลองการรับรู้ประโยชน์ของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าบุคลากรมีความรู้ของการรับรู้ข้อมูลระบบการประกันคุณภาพที่ถูกต้องเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการฝึกอบรม

3. การประเมินด้านพฤติกรรม พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการในการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการจัดฝึกอบรม (QR Code) วิธีการ เทคนิคและ กิจกรรมการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ คือ เกณฑ์ วิธีการประเมินฯ และบทบาทหน้าที่ของเลขานุการผู้ประเมินฯ ที่ถูกต้อง ซึ่งตรงกับสิ่งที่ผู้เข้าฝึกอบรมต้องการทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะนำความรู้ที่ได้รับ ไปถ่ายทอดความรู้โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันขณะทำการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการผู้ประเมินฯ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เขมวัฒน์ และคณะ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า ผลการประเมินด้านพฤติกรรม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ธนศ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการฝึกอบรม ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ผลการประเมินด้านพฤติกรรม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การประเมินด้านผลลัพธ์ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการผู้ประเมินฯ เพราะเลขานุการผู้ประเมินฯ มีทักษะการประเมินฯ มีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการผู้ประเมินฯ เพิ่มขึ้นหลังจากการฝึกอบรม และส่งผลให้ด้านการลดต้นทุนของการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการผู้ประเมินฯ การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานและเวลาทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติหน้าที่เลขานุการในคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับ

หลักสูตร ได้ตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือ การทำหน้าที่เป็นเลขานุการผู้ประเมินฯ 1 หลักสูตรต่อ 1 วัน รวมทั้งการลดลงของปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการผู้ประเมินฯ ในการประเมินฯ เพราะได้มีการวางแผนในการประเมินฯ ร่วมกับคณะกรรมการประเมินฯ ได้อย่างรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับ ศุทธิณี และคณะ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการซ่อมเครื่องถ่ายเอกสารสำหรับช่างบริการ บริษัท ดิทีโต้ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ ธเนศ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการฝึกอบรม ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ที่เหมาะสมสำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. การจัดฝึกอบรมควรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมหรือลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเลือกใช้หรือปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาด้านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร และบทบาทหน้าที่ของเลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร รวมถึงความสนใจของผู้เข้าฝึกอบรม เพื่อให้ได้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เข้าฝึกอบรม
3. ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน จะทำให้ได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น เพราะบรรยากาศการประเมินฯ ในแต่ละหลักสูตร พบปัญหาที่แตกต่างกันและวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ประสบการณ์เพิ่มขึ้น และเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกรฟัฟ.
- เขมวัฒน์ เอียดขาว ฤชณา คิตติ และศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี. 2561. การประเมินโครงการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 15, วันที่ 6-7 ธันวาคม 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- ชาญ สวัสดิ์สาส์. 2547. คู่มือการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม สำหรับผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม/สัมมนา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน กพ.
- ธเนศ ดาวรุ่งโรจน์ จุฬารัตน์ วัฒนะ และสมสุตา ผู้พัฒน์. 2557. แบบจำลองการรับรู้ประโยชน์ของระบบประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 13 (2): 159-167.
- ธเนศ ดาวรุ่งโรจน์ ประวิณนุช เกตุแก้ว จตุรงค์ ตันนุกูล และสุรีย์ วงศ์อนันต์. 2562. การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 34 (3): 171-177.
- ศุทธิณี เกตุพรหมมา เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และผดุงชัย ภูพัฒน์. 2558. การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการซ่อมเครื่องถ่ายเอกสารสำหรับช่างบริการ บริษัท ดิทีโต้ (ประเทศไทย). วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 14 (2): 26-33.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Best, J.W. 1977. Research in Education. New Jersey: Prentice Hall.
- Donald, L., Kirkpatrick, D.L. and D.K. James. 2006. Evaluating training programs: The four levels. (3th Edition). San Francisco, California: Berrett-koeehler Publishers, Inc..
- Wallace, M.J. 1991. Training Foreign Language Teacher. Cambridge University: Press.